

mb@nordiclaw.se

Yttrande över – Avgränsningssamråd enligt 6 kap miljöbalken inför Trelleborgs kommuns ansökan till mark- och miljödomstolen om tillstånd till sanduttag vid Sandhammar bank i Östersjön, tillstånd att lägga ut sanden inom strand- och vattenområde mellan Albäcksåns utlopp i väster och Trelleborgs hamn i öster och därtill anlägga en vall som skydd mot översvämning inom fastigheterna Väster Jär 4:120, Väster Jär 2:200, Väster Jär 2:128, och Väster Jär 1:38 skifte 2 i Trelleborgs kommun

SMHI har tagit del av rubricerade handlingar och har följande synpunkter.

Om sanduttag vid Sandhammar bank

Myndigheten instämmer i att bortsett från den direkt negativa effekten på det lokala ekosystemet är det sannolikt få långsiktiga negativa effekter, sett ur ett oceanografiskt perspektiv, både lokalt och i anslutande kustområde. SMHI anser att föreslagen metod och tidpunkt på året är välavvägd. Dock bör nyttan med sanduttagen sättas i ett mer långsiktigt perspektiv, framförallt med återkommande sanduttag från flera aktörer, över en tid då kusterosion förväntas öka i takt med tilltagande klimatförändringar. Den kumulativa effekten av sanduttagen bör utvärderas noggrant.

Om utläggning av sand mellan Albäcksåns utlopp och Trelleborgs hamn

Det aktuella området har tidigare grundats upp med fyllnadsmassor. Sprängsten har dumpats både längs strandlinjen samt längre ut där de bildat revlika stenrader. Även om erosionen är liten, har cirkulationen och sedimenttransporten i viken förändrats. En strand har byggts upp i västra delen, åmynningar och andra havsanslutningar för

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 • Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgseskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda

mindre vattensamlingar har blivit igensandade, och den gamla småbåtshamnen har grundats upp så att delar idag ligger tidvis blottlagda.

Det senare har gynnat förekomst av fåglar som söker föda i området. Myndigheten noterar att området vid den gamla småbåtshamnen ska lämnas ostört, men ser en risk i att detta område kan komma att uppgrundas ytterligare som resultat av sandfodringen.

Om åtgärder för att upprätthålla vattendragens mynningar

Myndigheten menar att samrådsunderlaget inte hanterar eventuell muddring på ett adekvat sätt. Det omnämns endast kortfattat i Bilaga 4, avsnitt 5.5 Åtgärder för att upprätthålla vattendragens mynningar. Det framgår inte hur frekvent det kan bli, var materialet ska deponeras och hur det kan påverka omkringliggande miljö.

Oavsett vald metod ser SMHI en risk för igensättning av åarnas utlopp på grund av tillförda massor och sediment. Samrådsunderlaget inkluderar strategier för att regelbundet säkerställa fria utlopp från åarna, men det kan inte uteslutas att ett sådant förlopp är hastigt vilket kan komma att kräva mer skyndsamma åtgärder.

Om skyddsvärd förekomst av ålgräs

Ovannämnda förändringar i området har också resulterat i att makroalger både tillväxer och ansamlas. Av särskild betydelse är att rödlistat ålgräs har rotat sig i viken, vilket stabiliserar sedimenten och dämpar den eroderande effekten av vågor och strömmar lokalt. Utöver det bidrar ålgräs till att binda koldioxid och närsalter vilket har en motverkande effekt på både klimatförändringar och övergödning.

SMHI ser gärna att det görs en utredning av ålgräsbeståndets effekt på erosionen i området, samt att detta jämförs med det väntade resultatet av strandfodringen som anges i avsnitt 10.5.3.1 Marin vegetation, att lokala ålgräsbestånd kan komma att påverkas negativt av strandfodringsverksamheten.

Om anläggning av en vall som skydd mot översvämning

SMHI ser positivt på Trelleborgs kommuns riktlinjer om att översvämningsskydd ska dimensioneras fullt ut för områden med ny detaljplan. Myndigheten menar att den föreslagna utformningen samt skyddsnivå på översvämningsskyddet är väl avvägd.

I samrådsunderlagets kapitel om utredningar, avsnitt 3.3.1 Kustområde beskrivs bl.a. bedömning av acceptabla risker. I slutet på avsnitt 3.3.1.2 Översvämningsskydd anges att det i Trelleborg är osannolikt att kraftiga högvatten sammanfaller med höga vågor.

Men som anges i avsnitt 8.2.1 Översvämningsskydd i ett framtida klimat, så drabbades Trelleborgs kust av svåra stormskador orsakat både av översvämning och erosion som en konsekvens av ihållande höga vattenstånd och vågpåverkan under stormen Babet i oktober 2023. Jämför även den nytagna bilden i Figur 80 med avsnitt 4.1.1

Markanvändning och höjdsättning idag, där bilderna inte är helt aktuella efter Babet.

Om den kommande miljökonsekvensbeskrivningen

I avsnitt 10.5.2.4 Fortsatt arbete för framtagande av MKB behandlas det kommande arbetet med biotopvärdesbedömning, som kommer att utgå från Helcom HUB för bedömning av Östersjöns hotade biotoper. SMHI tillstyrker att denna klassificering används istället för SIS-standarden, då Helcoms standard är bättre anpassad till de rådande förhållandena.

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 • Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda

Myndigheten ser positivt på, som det uttrycks i avsnitt 10.7 Begränsande faktorer för naturvärden på land, inlandsvatten och marin undervattensmiljö, att påverkan på dessa naturvärden ska beaktas i den kommande miljökonsekvensbeskrivningen.

SMHI ser även fram emot att kunna ta del av den ovan föreslagna utredningen av ålgräsets effekt på stranderosionen inom det aktuella området.

Om insamlade data

Slutligen önskar SMHI, i egenskap av nationell datavärd för marina fysikaliska, kemiska och biologiska data från all svensk miljöövervakning och miljöinventering, att kopior av insamlade oceanografiska och marinbiologiska data ska levereras till myndigheten. Se [Leverera data | SMHI](#)¹ för information om hur data ska formateras och levereras. För data som kräver spridningstillstånd måste godkänt tillstånd bifogas.

Avdelningschef Magnus Rödin har beslutat i detta ärende som beretts av Ylva Ericson och Jörgen Öberg (oceanografi) samt Maud Goltsis Nilsson, Anna Åkesson och Karin Jacobsson (hydrologi).

För SMHI

Magnus Rödin
Chef avdelning Samhällsplanering

¹ <https://www.smhi.se/data/oceanografi/datavardskap-oceanografi-och-marinbiologi/vagledning-for-rapportering-av-marin-miljoovervakningsdata-till-shark-1.87016>

SMHI – Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut

Postadress SMHI 601 76 • Norrköping • Växel 011-495 80 00 • Fax 011-495 80 01 • E-post registrator@smhi.se

SMHI huvudkontor

Besöksadress Folkborgsvägen 17
601 76 Norrköping

SMHI

Besöksadress Stationsgatan 23, 6 tr.
753 40 Uppsala

SMHI

Besöksadress Göteborgskaderns plats 3
426 71 Västra Frölunda